

ZEM-BALKAN-ISTORIJA

U pripremi Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope

BEOGRAD, 15. novembra 2002. (Beta) - Grupa istoričara iz 11 zemalja priprema Čitanku novije istorije jugoistočne Evrope u pokušaju da se prošlost sagleda iz različitih uglova i promeni način na koji se u zemljama regiona istorija podučava.

Rad na projektu čiji je pokrovitelj Centar za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi, nevladina organizacija sa sedištem u Solunu, grupa istoričara počinje ovog vikenda u Beogradu.

Stručnjaci predvođeni grčkom istoričarkom Kristinom Koluri sabraće izvornu gradju iz svojih zemalja o četiri istorijske teme: Otomanskom carstvu, Balkanskim ratovima, Drugom svetskom ratu i nastanku nacionalnih država u regionu.

Čitanka će obuhvatiti istoriju Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Kipra, Grčke, Bivše jugoslovenske republike Makedonije, Rumunije, Slovenije, Turske i SR Jugoslavije.

Gradja će biti uporedo predstavljena, da bi se stekao uvid kako se izrazličitih uglova prikazuje prošlost.

Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope biće objavljena na 10 jezika, a namenjena je, pre svega, predavačima istorije i učenicima i studentima u 11 država regiona.

Centar za pomirenje i demokratiju u jugoistočnoj Evropi koji je pokrovitelj projekta, pripremanjem ove čitanke želi da doprinese podsticanju demokratije i pomirenja u regionu.

Centar je osnovan kao nezavisna međunarodna organizacija 1998. sa namerom da doprinese demokratskom preobražaju jugoistočne Evrope u pravcu jačanja društvenog pluralizma i tržišnog privredjivanja.

Medju aktivnostima koje je dosad pokrenuo su i projekat namenjen mladim poslanicima u parlamentima regiona, pokretanje srpsko-hrvatskog dijaloga o pomirenju, istraživanje javnog mnjenja u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji o stanju medjuetničkih odnosa, kao i redovni godišnji sastanci mladih istoričara.

(Kraj) san/mar

ZEM-BALKAN-ISTORIJA

Drugačiji pogled na istoriju jugoistočne Evrope

BEOGRAD, 17. novembra 2002. (Beta) - Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope ponudiće drugačiji pogled na istoriju i u nju će biti uključena gledišta svih balkanskih zemalja, izjavila je Kristina Koluri, vodja međunarodnog tima istoričara koji sastavljaju čitanku.

Medjunarodni tim istoričara počeo je ovog vikenda u Beogradu rad na Čitanci novije istorije jugoistočne Evrope koja će pokušati da ponudi "multiperspektivni" pogled na prošlost ovih zemalja.

"To neće biti jedinstvena istorija, već zajednička istorija u kojoj se čuju glasovi svih ljudi", rekla je Kristina Koluri agenciji Beta.

Tim istoričara iz zemalja jugoistočne Evrope pokušaće da ponudi "alternativnu čitanku, kolekciju materijala, izvora, fotografija, dokumenata iz svih zemalja o četiri teme koje se pojavljuju u svim udžbenicima istorije", rekla je Kristina Koluri.

Stručnjaci će sabrati izvornu gradju iz svojih zemalja o četiri istorijske teme: Otomanskom carstvu, Balkanskim ratovima, Drugom svetskom ratu i nastanku država u regionu.

Izabrali smo te teme jer ih ima u svim istorijskim udžbenicima ovog regiona. Sigurno je da postoje i druge teme koje su možda važnije u nekim zemljama ali kojih u drugim nema. Zbog toga smo se odlučili na ove četiri, rekla je Koluri.

Čitanka će obuhvatati istoriju Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Kipra, Grčke, Bivše jugoslovenske republike Makedonije, Rumunije, Slovenije, Turske i Jugoslavije.

Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope biće prevedena na 10 jezika, a namenjena je profesorima i učenicima srednjih škola.

"Nadamo se da ćemo u nekim zemljama dobiti podršku vlada, ali čitanka nije zvanična, već alternativna. Ona će biti besplatna i nadamo se da će se neki profesori zainteresovati. Organizovaćemo i seminare da bi oni naučili kako da je koriste", rekla je Koluri.

"Očekujemo da će rad biti gotov za godinu i po dana. To je veoma težak i zahtevan rad a mi želimo da budemo ozbiljni. Ne želimo da žurimo, želimo dobre rezultate koji će biti priznati u visokog kvaliteta", dodala je.

"Pokušaćemo da kao istoričari budemo iskreni, iako će ljudi odbaciti neke teme, ali se nadamo da neće biti kritika na kvalitet rada. Moramo da budemo strpljivi sa istorijom, ona je dugoročna investicija", zaključila je Kristina Koluri.

Pokrovitelj projekta je Centar za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi, nevladina organizacija sa sedištem u Solunu.

Centar je osnovan kao nezavisna medjunarodna organizacija 1998. godine s namerom da doprinese demokratskom preobražaju jugoistočne Evrope u pravcu jačanja društvenog pluralizma i tržišnog privredjivanja.

(Kraj) ksp/bbb/dar

ZEM-SRJ-BALKAN

Busek: Očekivanja da će novac odmah stići bila pogrešna

BEOGRAD, 18. novembra 2002. (Beta) - Specijalni koordinator Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu Erhard Busek izjavio je da su bila pogrešna očekivanja da će novac odmah stići u zemlje Pakta, ali i da je Pakt delom podstakao takva pogrešna očekivanja.

"To su božićne želje. Ali, mislim da smo i mi napravili grešku jer smo govorili o 'projektima brzog početka'", rekao je Busek u razgovoru za Betu i objasnio da je potrebno izvesno vreme za pripremu projekata i da zato ima izvesnih odlaganja.

"Ali mogu da kažem da je pokrenuto 50 odsto od predviđenih 46 projekata, ne samo u papirima, već i na terenu. Nadam se da će do kraja godine biti pokrenuto još pet i činim sve da budu vidljivi jer shvatam želju ljudi da vide da se nešto dešava", naglasio je Busek navodeći da se "na dugoj listi pokrenutih projekata" nalaze i putni Koridor 10, i čišćenje Dunava kod Novog Sada.

Busek je ocenio da neusvajanje Ustavne povelje buduće državne zajednice Srbije i Crne Gore otežava saradnju sa Paktom stabilnosti i usporava strana ulaganja.

"To stvara realne probleme. Počev od imena, pa do veoma pragmatičnih pitanja, kao što je, na primer, sporazum o slobodnoj trgovini jer ne znamo da li ga treba postići sa Srbijom i Crnom Gorom, ili i sa Srbijom i sa Crnom Gorom", rekao je Busek.

Busek je dodao da je i za strana ulaganja važno da situacija bude stabilna, jer "sve dok situacija u zemlji deluje nestabilno ljudi oklevaju da ulažu i čekaju da vide kakav će biti ishod".

Dodatne probleme, prema rečima specijalnog koordinatora Pakta stabilnosti, stvara međunarodna zajednica.

"U regionu imamo dva protektorata, BiH, kao državu koja se nije reintegrirala i Kosovo gde međunarodnoj zajednici nedostaje mudrost šta da čini. Uobičajeni odgovor glesu da je potrebno vreme, ali pitanje je koliko", kazao je Busek.

Busek je rekao da njegov posao nije da predlaže rešenja, već da traži da se o tome razgovara. "Potreban nam je sporazum, a za sada čak nema ni pravih predloga na stolu", dodao je.

Specijalni koordinator Pakta stabilnosti ocenio je da je Jugoslavija, koja je sa zakašnjenjem ušla u Pakt, "od pada Miloševićevog režima učinila mnogo na približavanju opštim tokovima".

"Mislim da je to učinila za veoma kratko vreme i imam duboko poštovanje za to, jer mislim da nije bilo lako", rekao je.

Busek je medjutim naglasio da je za budućnost važna politička stabilnost u zemlji jer je jedino tako moguće privući više investicija.

Kao čovek koji je angažovan i u Upravnom odboru Centra za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi, nevladine organizacije koja je pokrenula projekat sastavljanja Čitanke novije istorije jugoistočne Evrope, Busek je rekao da taj projekat vidi kao "posebno vredan doprinos".

Grupa istoričara iz 11 zemalja počela je rad na Čitanci koja bi profesorima i učenicima u zemljama regiona trebalo da pomogne da prošlost sagledaju iz različitih uglova.

"To je veoma važno jer je to nešto što ne mogu da učine vlade, već nezavisne institucije. Zadatak je bio da se definiše koji su problemi između različitih zemalja u kojima postoji različito shvatanje istorije kako bi se podstaklo bolje međusobno razumevanje. To je uradjeno i kada su u pitanju crkve i religije i to je veoma vredan doprinos", rekao je Busek.

On je dodao da Pakt stabilnosti pomaže Centru za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi u realizaciji ovog i drugih projekata kako bi se dobio "čitav mozaik napora" za postizanje pomirenja u regionu.

(kraj) san/tbv

ZEM-SRJ-BALKAN

Šifter: Korupcija jedna od glavnih prepreka za demokratiju

BEOGRAD, 18. novembra 2002. (Beta) - Predsednik Upravnog odbora Centra za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi Ričard Šifter smatra da je vlast u Jugoslaviji iskreno posvećena demokratiji, ali da brine opasnost od vraćanja ekstremnom nacionalizmu.

Šifter je za Betu kazao da veruje da su ljudi koji su sada na vlasti u Jugoslaviji iskreno posvećeni demokratiji i približavanju evroatlantskim strukturama i da mu se čini da je raspoloženje prema tome veoma pozitivno.

Jedino što brine jesu ekstremni nacionalisti, odnosno opasnost vraćanja takvoj politici. Ali, nadamo se da se, okretanjem ka evroatlantskim integracijama to neće dogoditi, rekao je on.

Šifter smatra da je korupcija jedan od glavnih problema koji stoji na putu demokratskog razvoja zemalja jugoistočne Evrope, ali da vlade većine zemalja regiona žele da se reše tog problema, samo ne znaju kako, jer ne mogu da uspostave odgovarajuću administrativnu kontrolu.

"Ono što se može uraditi jeste da se razviju programi koji će identifikovati najbolju praksu na planu javne uprave", rekao je Šifter dodajući da je potrebno, pored ostalog, da vlade budu efikasnije a službenici bolje plaćeni.

"Kako odavde stići do toga jeste izazov koji je vredan pažnje. Vladama u regionu veoma je teško da to same obave i zato ćemo pokušati da im pomognemo u tome", dodao je.

Šifter je još rekao da je, generalno govoreći, kada je u pitanju plan demokratije, važno "identifikovati probleme na koje je potrebno dodatno obratiti pažnju i koji se mogu rešiti tokom vremena, ako se sačine odgovarajući programi".

Kada je u pitanju pomirenje, dodao je bivši američki diplomata, veliki je izazov da se ljudi nauče kako da rade jedni sa drugima, da saradjuju.

"Važno je i videti može li se nešto uraditi u oblasti obrazovanja, kako se mladi ljudi u zemljama regiona ne bi učili da mrze druge", rekao je Šifter.

Upitan da li veruje da su vazdušni udari NATO na SRJ ispunili cilj bivši američki zvaničnik visokog ranga rekao je da ne bi želeo da se vraća u prošlost.

"Jednostavno rečeno, više faktora, više stvari koje su se dogodile u prošlosti odigralo je ulogu u dovodjenju demokratije u Jugoslaviju. Ali, nema sumnje da problem Kosova i odnosa Srba i Albanaca postoji i, u najkraćem, mora se reći da postoji očajnička potreba za pomirenjem", naglasio je Ričard Šifter.

Ambasador Šifter u Beogradu je boravio na sastanku Upravnog odbora Centra za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi. Ta nevladina organizacija sa sedištem u Solunu proteklog vikenda pokrenula je projekat Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope koji bi trebalo da doprinese da se u zemljama regiona prošlost sagleda iz različitih uglova.

Grupa istoričara iz 11 zemalja prvi sastanak održala je u Beogradu.

(kraj) san/sal

ZEM-BALKAN-ISTORIJA

Promovisana Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope

BEOGRAD, 18. novembra 2002. (Beta) - Uspostavljanje poverenja medju narodima Balkana ključno je za mir i razumevanje na tim prostorima, ocenjeno je danas na predstavljanju projekta "Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope" u beogradskom Medija centru.

Jedan od potpredsednika upravnog odbora Centra za demokratiju i pomirenje u jugoistočnoj Evropi, pokrovitelja projekta istorijske čitanke, Smaranda Enači ocenila je da je pomirenje izuzetno važno pitanje za region i da može biti ostvareno zajedničkim radom nevladinih organizacija, vlada i civilnih udruženja.

Učesnici današnje konferencije za novinare ocenili su da je jedan od koraka ka pomirenju balkanskih zemalja i rad na Čitanci novije istorije jugoistočne Evrope koja bi trebalo da promoviše različite poglede na istoriju tog regiona.

Vodja međunarodnog tima istoričara koji su ovog vikenda u Beogradu počeli rad na čitanci Kristina Koluri rekla je da je međunarodni tim pokušao da istraži specifičnosti nastave i da ispravi nedostatke i ocenila da sadašnje udžbenike treba estetski i sadržinski unaprediti.

Čitanka će pokušati da ponudi različite načine gledanja na istoriju. Treba ponuditi što više informacija učenicima jer stereotipi nastaju iz neznanja. Ovo neće biti zvaničan udžbenik već materijal koji će pomoći profesorima da zainteresuju i motivišu učenike, rekla je Kristina Koluri.

Prema njenim rečima, čitanka će se sastojati od četiri knjige koje će obradivati teme zajedničke svim nastavnim programima regiona – Otomansko carstvo, Balkanske ratove, Drugi svetski rat i stvaranje nacionalnih država.

"Ova čitanka je promocija miroljubive koegzistencije", rekla je ona.

Čitanka novije istorije jugoistočne Evrope biće objavljena na 10 jezika i pojaviće se najverovatnije za dve godine.

Centar za demokratiju i pomirenje je nevladna organizacija sa sedištem u Solunu. Osnovan je 1998, sa namerom da doprinese demokratskom preobražaju jugoistočne Evrope u pravcu jačanja društvenog pluralizma i tržišnog privredjivanja.

(Kraj) ksp/san/sal